

Balea sarsii

Slät klippspolsnäcka

Blötdjur, Landlevande snäckor

NE NA LC **DD** NT VU EN CR RE
Kunskapsbrist (DD)

Klass: Gastropoda (snäckor), **Ordning:** Stylommatophora (landlungsnäckor), **Familj:** Clausiliidae (spolsnäckor), **Släkte:** *Balea*, **Art:** *Balea sarsii* - slät klippspolsnäcka Philippi, 1847 **Synonymer:** *Balea perversa pro parte* (Linnaeus, 1758), *Balea heydeni* von Maltzan, 1881

Kännetecken

Skalet är vänstervridet, relativt litet, långsträckt, men vid basen brett konformigt. Det når en höjd av 6–7 mm och en bredd av 2,2–2,5 mm. Toppen är distinkt men rundat flack. Antalet vindlingar är 6–7. De två första vindlingarna tilltar jämnt i bredd, vilket gör den första delen av skalet konisk (jämför *Balea perversa*). Skalet är bredast över den sista vindlingen. Vindlingarna, speciellt de 2–3 sista tilltar relativt snabbt i höjd. Den sista vindlingen (kroppsvindlingen) upptar något mindre än 1/2 av den totala skalthöjden. Vindlingarna är jämnt och ganska svagt välvda och fogen mellan vindlingarna är ganska djup. Skalet har gul-ljusbrun grundfärg (äldre skal blir ofta gråbleka). Skalytan är halvgenomskinlig och matt glänsande med en ganska gles, svag, ”rynlig”, grov och oregelbunden radiärstriering (jämför *B. perversa*). Mynningen är fyrkantig med snedställd parietalkant. Mynningsläppen är ofta avbruten i parietalregionen eller svagt utvecklad och sammanväxt med skalytan. Lameller-tänder saknas helt i mynningen. Clausilium (slutlock) saknas. Basalränna och basalvalk saknas. Navelspringan är smal men tydlig.

Utbredning och status

Den svenska utbredningen för slät klippspolsnäcka är utpräglad suboceanisk. Arten är bara känd från två lokaler på öar långt ute i kustbandet på Västkusten: Väderöarna (Bohuslän) och Vinga (Västergötland), och den är uppenbarligen mycket sällsynt. Eftersom den först relativt sent har skiljts ut från den närstående *Balea perversa*, kan möjligen ytterligare fynd dölja sig i svenskt museimaterial, även om en första översyn inte lett till att sådana påträffats. I övriga Nordeuropa är arten endast känd från en lokal i Danmark (Möns klint) samt fem lokaler i Hordland fylke och en i Sogn og Fjordane fylke i Norge. Totalutbredningen sträcker sig från Azorerna och Madeira genom ett smalt kustbälte längst Europas västkust norrut. På Brittiska öarna förekommer den även i inlandet.

Ekologi

Slät klippspolsnäcka lever i öppna till halvöppna blockiga-klippiga biotoper i oceaniskt exponerade miljöer som krattskogar helt nära havsstranden. Man hittar ofta arten krypande på lodräta klippytor där den betar av lav- och algpåväxt. På de båda kända svenska lokalerna förekommer den sympatriskt (tillsammans) med den närstående *Balea perversa*. I nästan hela sin utbredning visar arten en stark preferens för oceaniska-suboceansiska livsmiljöer. Det är bara i Portugal och på Brittiska öarna som man även hittar den i inlandet.

Hot

Båda de svenska lokalerna ligger inom naturreservat och har därmed ett grundskydd. Men genom lokalernas geografiska begränsning är arten ändå utsatt. På Vinga förekommer slitage orsakat av tramp av turister helt nära den lilla krattskog där arten finns. Troligen är denna population också liten.

Åtgärder

En skyddszon bör skapas runt den krattskog som hyser arten på Vinga. Tramp och slitage nära och i krattet bör undvikas. Kunskaperna om artens status bör uppdateras genom nyinventeringar.

Författare

Ted von Proschwitz 2018.